

Warszawa, 6 października 2021 r.

Pomimo niepokoju w branży usług, firmy dobrze oceniają swoją sytuację

Miesięczny Indeks Koniunktury przygotowywany przez Polski Instytut Ekonomiczny we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego wzrósł w październiku o 2,3 pkt. do poziomu 111,9 pkt. W najnowszym odczycie najlepiej oceniono: wartości sprzedaży (+4,8 pkt.), liczbę nowych zamówień (+3,7 pkt.) oraz płynność finansową (+9,3 pkt.). Wynik poniżej neutralnego poziomu zanotowano jedynie w inwestycjach. Wśród poszczególnych sektorów najlepiej swoją sytuację ocenia handel i TSL, najgorzej – branża usług.

Od pięciu miesięcy przedstawiciele wszystkich badanych branż oceniają koniunkturę pozytywnie. W ostatnim odczycie spadły jednak nastroje przedsiębiorstw usługowych (o 3,4 pkt. m/m) i jest to już trzeci miesiąc, w którym odnotowujemy spadki MIK w tej branży. Największy wzrost m/m dotyczył firm produkcyjnych (+5,9 pkt.), jednak w porównaniu do lipca był to poziom niższy o 2,5 pkt. Z kolei wyraźną poprawę nastrojów przedsiębiorców odnotowano w handlu, w którym od lipca MIK wzrósł aż o 13,9 pkt. i w październikowym odczycie wyniósł 116,3 pkt. Podobną sytuację obserwujemy w firmach z sektora TSL, dla których ostatni odczyt wskaźnika koniunktury jest najwyższy ze wszystkich branż i wynosi 116,4 pkt.

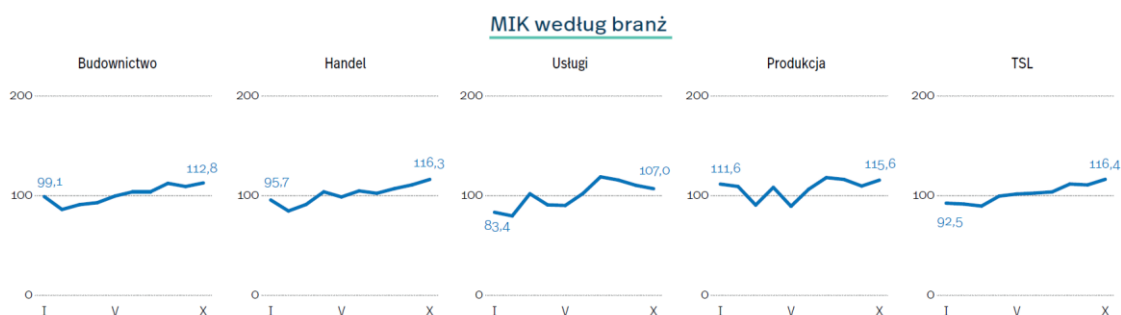
„Dobra koniunktura utrzymuje się od czerwca, a w październikowym odczycie zanotowaliśmy najwyższą z dotychczas obserwowanych wartości. Wydaje się zatem, że firmy, po wiosennym odbiciu, kiedy zniesiono restrykcje, w jesienny okres wchodzi z optymizmem, mimo że sytuacja pandemiczna pogarsza się wraz z rosnącą liczbą zakażeń. Ewentualny lockdown nie budzi już wśród przedsiębiorców tak poważnych obaw jak poprzednio, choćby z tej przyczyny, że firmy nauczyły się funkcjonować w warunkach zagrożenia.

Dobre nastroje przedsiębiorców związane są głównie z ich stabilną sytuacją finansową – tylko 2 proc. badanych firm wskazuje, że płynność finansowa przedsiębiorstwa jest niedostateczna, by funkcjonować nawet przez miesiąc. Jednak przedsiębiorstwa nie są zbyt skłonne do inwestowania swoich zasobów finansowych – aż 38 proc. firm nie poniosło wydatków inwestycyjnych w ostatnich trzech miesiącach nie z braku możliwości, ale z braku potrzeby inwestowania. Taka sytuacja wynika zapewne z niepewności co do sytuacji na rynku w przyszłości, a środki finansowe ulokowane na kontach przedsiębiorców dają poczucie bezpieczeństwa w razie pogorszenia koniunktury. Firmy nie są już tak skłonne jak w poprzednim miesiącu do zatrudniania nowych pracowników, co ma związek z sezonowością i mniejszym zapotrzebowaniem na rękę do pracy.

Mimo że w każdej branży obserwujemy przewagę pozytywnych nastrojów, to wyraźną poprawę koniunktury m/m widzimy tylko w handlu oraz w sektorze TSL. Wśród tych firm

blisko co trzecia odnotowała wzrost wartości sprzedaży m/m i spodziewa się wzrostów sprzedaży w kolejnym miesiącu. Równocześnie wśród firm handlowych obserwujemy grupę, której sytuacja ekonomiczna jest niekorzystna, co potwierdza duża polaryzacja firm z tego obszaru. Trzeba też zwrócić uwagę na sytuację w branży produkcyjnej, w której aż 28 proc. firm odnotowało spadek wartości sprzedaży m/m, a co piąta firma spodziewa się w kolejnym miesiącu spadku przychodów. Ponadto tylko co dziesiąta firma produkcyjna odnotowała w badanym okresie wzrost liczby nowych zamówień. Pogorszenie koniunktury odczuwają firmy usługowe, dla których MIK spadł w październiku, w porównaniu z lipcem, aż o 12 pkt. Firmy usługowe, szczególnie te związane z branżą turystyczną, znacznie lepiej radziły sobie podczas wakacji niż jesienią, ponieważ zamówienia zmniejszyły się poniżej wcześniejszych ich oczekiwań.

Warto też zwrócić uwagę, że zróżnicowanie nastrojów zależy od wielkości przedsiębiorstwa. W październiku, w porównaniu z poprzednim miesiącem, firmy duże i średnie odnotowały wzrost koniunktury, małe - brak zmian, a mikrofirmy - pogorszenie. Być może jest to wynik trudniejszej sytuacji ekonomicznej mikrofirm i narastających problemów związanych z cyfryzacją przedsiębiorstwa i zarządzaniem w warunkach dynamicznych zmian otoczenia – powiedziała Katarzyna Dębowska, kierownik zespołu foresightu gospodarczego PIE.

W październiku odnotowano poprawę większości składowych MIK. Naszym zdaniem, jest to w części efekt sezonowy, szczególnie widoczny w przemyśle, który zazwyczaj jesienią notuje znaczącą poprawę aktywności po letnim wyhamowaniu. Podobny schemat obserwujemy również w transporcie i logistyce, silnie związanych z sektorem przemysłowym. Jedynym komponentem, który negatywnie zaskakuje jest zatrudnienie, jednak zważywszy na problemy po stronie podaży rynku pracy, z dużym prawdopodobieństwem jest to konsekwencja spadku podaży, a nie popytu na pracę.

Ze względu na krótki okres prowadzonych badań, trudno obecnie określić, czy poprawa MIK jest determinowana wyłącznie przez czynniki sezonowe. Jednak porównanie z danymi GUS o dłuższej historii, które po odsezonowaniu sugerują stabilizację koniunktury,

sądzimy, że kluczowym czynnikiem, który zaważył na poprawie jest aspekt odbicia sezonowego.

Pewien niepokój może wywoływać pogorszenie nastrojów w mikrofirmach. Wydaje się to być spójne z widocznym w danych osłabieniu nastrojów w sektorze usługowym. Naszym zdaniem, jest to jednak w dużej mierze pochodną obaw o pojawienie się ograniczeń w działalności, w obliczu rosnącej jesienią liczby zakażeń na COVID-19. Uważamy, że doniesienia na temat łagodniejszego przebiegu choroby wśród zaszczepionych oraz wysoki ich odsetek powinien z czasem neutralizować te negatywne efekty – powiedział Konrad Soszyński z Biura Badań i Analiz BGK.

Nota metodologiczna

Miesięczny Indeks Koniunktury (MIK) jest narzędziem badającym nastroje gospodarcze przedsiębiorstw w Polsce opracowanym przez Polski Instytut Ekonomiczny oraz Bank Gospodarstwa Krajowego. MIK powstaje co miesiąc na podstawie pomiarów dokonanych w siedmiu kluczowych obszarach działalności przedsiębiorstw: wartość sprzedaży, nowe zamówienia, zatrudnienie, wynagrodzenia, moce produkcyjne, wydatki inwestycyjne, sytuacja finansowa. Poziomy liczbowe MIK obliczamy na podstawie wyników badań ankietowych przeprowadzanych na reprezentatywnej próbie 500 przedsiębiorstw w czterech kategoriach wielkościowych i pięciu branżowych. Poziomy MIK przyjmują wartości z przedziału <0;200>, a punkt odniesienia wskaźnika stanowi odczyt 100, który jest poziomem neutralnym.

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think tank ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Obszary badawcze Polskiego Instytutu Ekonomicznego to przede wszystkim handel zagraniczny, makroekonomia, energetyka i gospodarka cyfrowa oraz analizy strategiczne kluczowych obszarów życia społecznego i publicznego w Polsce. Instytut wykonuje analizy i ekspertyzy na potrzeby realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, a także popularyzuje polskie badania naukowe w zakresie nauk ekonomicznych i społecznych w kraju i za granicą.

Kontakt dla mediów:
Ewa Balicka-Sawiak
Rzecznik Prasowy
T: +48 727 427 918
E: ewa.balicka@pie.net.pl